


ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

Кафедра терапії імені професора П. І. Локеса

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. завідувача кафедри

 Терезія ЛОКЕС-КРУПКА
« 08 » лютого 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Організація фармацевтичної справи у ветеринарній медицині»

(вибіркова фахова навчальна дисципліна)

Полтава

2021 / 2022 н.р.

Робоча програма «Організація фармацевтичної справи у ветеринарній медицині» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Ветеринарна медицина спеціальності 211 Ветеринарна медицина та освітньо-професійною програмою Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза спеціальності 212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза

Мова викладання державна.

Розробник: Каришева Людмила, старший викладач

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри терапії імені професора П. І. Локеса

Протокол від «08» лютого 2021 року № 10

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання
Загальна кількість годин -	120
Кількість кредитів -	4,0
Місце в індивідуальному навчальному плані студента	вибіркова
Рік навчання (курс)	2
Семестр	3-й
Лекції (годин)	16
Практичні (семінарські) (годин)	-
Лабораторні (годин)	24
Самостійна робота (годин)	80
в т.ч. індивідуальні завдання (вказати вид) (год)	-
Вид підсумкового контролю	залік

2. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік дисциплін, які передують її вивченню: Органічна хімія, Латинська мова, Цитологія, Анатомія, Фізіологія, Лікарські рослини, тощо

3. Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: ознайомлення здобувачів вищої освіти з історією лікарствознавства, розвитком фармації як галузі знань, з практикою роботи аптечних закладів навчити правильно організувати їх роботу по лікарському обслуговуванню власників тварин і лікувальних закладів ветеринарної медицини з найменшими затратами трудових, грошових і матеріальних ресурсів; ознайомити з питаннями проектування та оснащення закладів аптечної мережі; виховати у студентів прагнення до постійного удосконалення форм і методів роботи по організації лікарської допомоги тваринам.

Основні завдання навчальної дисципліни: прищеплення навичок та вмій здобувачам вищої освіти, з питань що стосується організації забезпечення ветеринарними препаратами їх виробництво та контроль якості, проведення аналіз лікарських форм; загальну характеристику аптек та аптечних складів; зберігання медикаментів і товарів медичного призначення; правил виписування та видачі рецептів на ветеринарні препарати; здійснення ліцензування та сертифікація лікарських засобів та кормових добавок, виробництва ліків, проведення маркетингової та збутової політики лікарських засобів фармацевтичних підприємств і фірм.

Компетентності: у результаті вивчення навчальної дисципліни «Ветеринарна генетика» студент повинен

загальні:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
2. Здатність до пошуку, оброблення інформації з різних джерел.
3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

4. Знання та розуміння предметної галузі та професії.
5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

фахові:

1. Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності.
2. Здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час здійснення фахової діяльності.
3. Здатність застосовувати знання з біобезпеки, біоетики та добробуту тварин у професійній діяльності.
4. Здатність здійснювати маркетинг і менеджмент ветеринарних засобів і послуг у ветеринарній медицині.

Програмні результати навчання:

1. Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини.
2. Знати правила зберігання різних фармацевтичних засобів та біопрепаратів, шляхів їх ентерального чи парентерального застосування, розуміти механізм їх дії, взаємодії та комплексної дії на організм тварин.
3. Знати принципи та методи маркетингу і менеджменту ветеринарних засобів і послуг у ветеринарній медицині.
4. Знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин.

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет і завдання дисципліни. Короткий історичний нарис розвитку фармації.

Визначення дисципліни, задачі та зміст курсу ОФС. Лікарствознавство первіснообщинної і рабовласницьку добу, в Китаї, Індії і Тибеті, Древнього Єгипту і Греції, в добу феодалізму, часи СРСР та в сучасній незалежній Україні.

Тема 2. Загальна характеристика аптек ветеринарної медицини.

Техніка безпеки і правила особистої гігієни при роботі в аптеці. Головні завдання аптек. Устрій та обладнання аптек. Норми площ аптек та аптечних пунктів.

Тема 3. Правила виписування та видачі рецептів на ветеринарні препарати.

Виписування рецептів на препарати групи "А". Виписування рецептів на ветеринарні препарати.

Тема 4. Зберігання медикаментів і товарів ветеринарного призначення.

Термін зберігання лікарських препаратів. Умови зберігання медикаментів. Лікарська рослинна сировина. Перев'язочний матеріал. Допоміжні матеріали. Зберігання отруйних, наркотичних і сильнодіючих речовин.

Тема 5. Реєстрація лікарських засобів та кормових добавок.

Ліцензування та сертифікація лікарських засобів та кормів в Україні. Контрольно-аналітичні лабораторії. Організація контролю якості препаратів в аптеках і клініках.

Тема 6. Вимоги до приміщень із виробництва ветеринарних медикаментів і препаратів.

Основні технологічні вимоги до виробництва ветеринарних медикаментів і препаратів. Вимоги до виробничих, складських, допоміжних зон, та зон контролю якості препаратів. Основні вимоги до приміщення аптеки, аптечного пункту, аптечного кіоску по реалізації ветеринарних медикаментів і препаратів.

Тема 7. Маркетингова політика лікарських засобів.

Асортиментна політика фармацевтичного підприємства. Розроблення нових лікарських засобів. Життєвий цикл лікарського засобу. Конкурентоспроможність лікарського засобу. Товарні знаки, бренди й упаковка лікарських засобів.

Тема 8. Збутова політика фармацевтичних фірм.

Раціональна система збуту лікарських засобів. Стратегії розподілу лікарських засобів. Фармацевтична логістика у збутовій політиці фармацевтичних фірм.

5. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	усього	В тому числі		
		л	лаб	с.р.
Тема 1. Предмет і завдання дисципліни. Короткий історичний нарис розвитку фармації	14	2	2	10
Тема 2. Загальна характеристика аптек ветеринарної медицини	14	2	2	10
Тема 3. Правила виписування та видачі рецептів на ветеринарні препарати.	14	2	2	10
Тема 4. Зберігання медикаментів і товарів ветеринарного призначення.	16	2	4	10
Тема 5. Реєстрація лікарських засобів та кормових добавок.	16	2	4	10
Тема 6. Вимоги до приміщень із виробництва ветеринарних медикаментів і препаратів.	14	2	2	10
Тема 7. Маркетингова політика лікарських засобів	16	2	4	10
Тема 8. Збутова політика фармацевтичних фірм	16	2	4	10
Усього годин	120	16	24	80

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Лікарствознавство первіснообщинної і рабовласницьку добу, в Китаї, Індії і Тибеті, Древнього Єгипту і Греції, в добу феодалізму, часів СРСР та в сучасній незалежній Україні.	2
2	Устрій та обладнання аптек.	2
3	Виписування рецептів на ветеринарні препарати.	2
4	Зберігання лікарських препаратів і сировини.	2
5	Зберігання лікарської рослинної сировини, їдких речовин, перев'язувального та допоміжного матеріалу, імунобіологічних препаратів отруйних, наркотичних та сильнодіючих речовин.	2
6	Умови щодо реєстрації (перереєстрації) ветеринарних препаратів та субстанцій в Україні.	2
7	Умови щодо реєстрації (перереєстрації) готових кормів та кормових добавок в Україні.	2
8	Виробництво ліків. Оптова та роздрібна торгівля ліками. Аптеки та лікарні. Споживачі ліків.	2
9	Асортиментна політика фармацевтичного підприємства. Розроблення нових лікарських засобів.	2
10	Конкуентоспроможність лікарського засобу. Товарні знаки, бренди й упаковка лікарських засобів.	2
11	Стратегії розподілу лікарських засобів	2
12	Фармацевтична логістика у збутовій політиці фармацевтичних фірм.	2
ВСЬОГО		24

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Основні поняття і терміни ветеринарії. Міжнародне епізоотичне бюро, його задачі і функції. Міжнародний ветеринарний кодекс.	10
2.	Органи державного управління в галузі ветеринарної медицини. Державне нормування виробництва і реалізації ветеринарних препаратів.	10
3.	Принципи дозування лікарських засобів у ветеринарній практиці. Використання та обіг ветеринарних лікарських засобів яких обмежуються відповідно до міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.	10
4.	Особливості державного регулювання ринку ветеринарних послуг і товарів.	10
5.	Проведення держконтролю за якістю ветпрепаратів. Порушення вимог законодавства щодо виробництва, обігу та застосування протимікробних ветеринарних лікарських засобів. Проблеми правового регулювання спрощеної реєстрації ветеринарних препаратів в Україні.	10
6.	Спеціальні вимоги до стерильності виробництва медикаментів та до виробництва імунобіологічних препаратів. Ветеринарно-санітарні вимоги при виготовленні ліків, прибиранні приміщень та особиста гігієна персоналу.	10
7.	Удосконалення діяльності фармацевтичних фірм – виробників щодо просування лікарських засобів на вітчизняний ринок.	10
8.	Фактори, що впливають на цінову політику. Основи стратегії, моделі та методи ціноутворення на лікарські засоби. Логістичні моделі управління товарними запасами фармацевтичних підприємств.	10
	Разом	80

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання з дисципліни «Організація фармацевтичної справи у ветеринарній медицині» не передбачені робочим навчальним планом та робочою програмою навчальної дисципліни.

8. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН ₁ Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини	<p><i>словесні методи:</i> 1) лекція, 2) розповідь-пояснення; 3) інструктаж;</p> <p><i>наочні методи:</i> 1) ілюстрування, 2) демонстрування, 3) спостереження;</p> <p><i>практичні методи:</i> 3) лабораторні роботи, 5) робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування.</p> <p><i>комп'ютерні і мультимедійні методи:</i> 1) використання мультимедійних презентацій; *2) дистанційне навчання</p>	<p>опитування, виконання завдань лабораторної роботи</p> <p>*Розв'язування тестів</p>
ПРН ₂ Знати правила зберігання різних фармацевтичних засобів та біопрепаратів, шляхів їх ентерального чи парентерального застосування, розуміти механізм їх дії, взаємодії та комплексної дії на організм тварин.	<p><i>словесні методи:</i> 1) лекція, 2) розповідь-пояснення; 3) інструктаж;</p> <p><i>наочні методи:</i> 1) ілюстрування, 2) демонстрування, 3) спостереження;</p> <p><i>практичні методи:</i> 3) лабораторні роботи, 5) робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування.</p> <p><i>комп'ютерні і мультимедійні методи:</i> 1) використання мультимедійних презентацій; *2) дистанційне навчання</p>	<p>опитування, виконання завдань лабораторної роботи</p> <p>*Розв'язування тестів</p>
ПРН ₃ Знати принципи та методи маркетингу і менеджменту ветеринарних засобів і послуг у ветеринарній медицині.	<p><i>словесні методи:</i> 1) лекція, 2) розповідь-пояснення; 3) інструктаж;</p> <p><i>наочні методи:</i> 1) ілюстрування, 2) демонстрування, 3) спостереження;</p> <p><i>практичні методи:</i> 3) лабораторні роботи, 5) робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування.</p> <p><i>комп'ютерні і мультимедійні методи:</i> 1) використання мультимедійних презентацій; *2) дистанційне навчання</p>	<p>опитування, виконання завдань лабораторної роботи</p> <p>*Розв'язування тестів</p>
ПРН ₄ Знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин.	<p><i>словесні методи:</i> 1) лекція, 2) розповідь-пояснення; 3) інструктаж;</p> <p><i>наочні методи:</i> 1) ілюстрування, 2) демонстрування, 3) спостереження;</p> <p><i>практичні методи:</i> 3) лабораторні роботи, 5) робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування.</p> <p><i>комп'ютерні і мультимедійні методи:</i> 1) використання мультимедійних презентацій; *2) дистанційне навчання</p>	<p>опитування, виконання завдань лабораторної роботи</p> <p>*Розв'язування тестів</p>

* за потребою (в разі дистанційного навчання)

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Максимальна кількість балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів
ПРН ₁	25	25	15
ПРН ₂	25	25	15
ПРН ₃	25	25	15
ПРН ₄	25	25	15
Разом	100	100	60

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

Форми оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форма оцінювання							
	Опитування лекції		виконання завдань лабораторної роботи		виконання самостійної роботи (опитування)		колоквіум (контрольне опитування)	
	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
ПРН ₁	1,5	4	6	9	4,5	6	3	6
ПРН ₂	1,5	4	6	9	4,5	6	3	6
ПРН ₃	1,5	4	6	9	4,5	6	3	6
ПРН ₄	1,5	4	6	9	4,5	6	3	6
Разом	6	16	24	36	18	24	12	24

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного та підсумкового контролю успішності здобувачів вищої освіти

Форми оцінювання	Здатність здобувача
Опитування лекції	Нараховується 6 балів, що відповідає достатньому рівню, за умови опанування ЗВО мінімальних програмних результатів навчання
	Нараховується 16 балів, що відповідає максимуму (ЗВО опанував та показав повний обсяг програмних результатів навчання).

виконання завдань лабораторної роботи	Нараховується 24 бали, що відповідає достатньому рівню, за умови опанування та узагальнення ЗВО мінімального виконання завдань роботи, що частково забезпечують програмні результати навчання.
	Нараховується 36 балів, що відповідає максимуму (ЗВО узагальнив та обґрунтував повний обсяг навичок, опанував завдання лабораторних робіт, які забезпечують передбачені програмні результати навчання).
виконання самостійної роботи (опитування)	Нараховується 18 балів, що відповідає достатньому рівню, за умови, що ЗВО опанував тему самостійної роботи, які частково забезпечують програмні результати навчання.
	Нараховується 24 балів, що відповідає максимуму (опанував тему самостійної роботи й показав ґрунтовні відповіді, які забезпечують програмні результати навчання).
колоквіум (контрольне опитування)	Нараховується 12 балів, що відповідає достатньому рівню, за умови, що ЗВО опанував теоретичний матеріал і відтворює його значну частину за програмними результатами навчання.
	Нараховується 24 балів, що відповідає максимуму (ЗВО узагальнив отримані знання та ґрунтовно засвоїв матеріал за програмними результатами навчання).

Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання, форми поточного і підсумкового контролю

При оцінюванні знань здобувачів вищої освіти (освітній ступінь – магістр) по дисципліні застосовують поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль:

▪ ***опитування лекції (0-2);***

Бали	Здатність здобувача
0	відсутність ЗВО на лекції.
1	ЗВО показав мінімальний результат навичок за програмними результатами навчання.
2	ЗВО опанував та показав повний результат навичок за програмними результатами навчання.

▪ ***виконання завдань лабораторної роботи (0-3);***

Бали	Здатність здобувача
0	відсутність ЗВО на лабораторному занятті.
1	ЗВО показав мінімальне виконання завдань за програмними результатами навчання.
2	ЗВО оволодів знаннями та практичними уміннями за програмними результатами навчання на середньому рівні.
3	ЗВО оволодів знаннями та практичними уміннями за програмними результатами навчання.

▪ ***виконання самостійної роботи (опитування) (0-3);***

Бали	Здатність здобувача
0	ЗВО не опанував тему самостійної роботи.
1	ЗВО опанував тему самостійної роботи та показав мінімальний результат за програмними результатами навчання.
2	ЗВО опанував тему самостійної роботи та показав середній результат за програмними результатами навчання.
3	ЗВО опанував тему самостійної роботи й ґрунтовно показав результат за програмними результатами навчання.

▪ **колоквіум (контрольне опитування) (0-3);**

Бали	Здатність здобувача
0	ЗВО не показав програмні результати навчання
1	ЗВО показав мінімальне володіння теоретичним матеріалом дещо вищим за початковий відповідно до програмними результатами навчання
2	ЗВО опанував та засвоїв значну частину матеріалу за програмними результатами навчання
3	ЗВО узагальнив отримані знання та ґрунтовно засвоїв матеріал за програмними результатами навчання

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Тема	Опитування лекції	Виконання завдань лабораторної роботи	Виконання самостійної роботи (опитування)	Колок-віум (контро-льне опитува-ння)	Разом по темі
Тема 1. Предмет і завдання дисципліни. Короткий історичний нарис розвитку фармації	2	3	3	3	11
Тема 2. Загальна характеристика аптек ветеринарної медицини	2	3	3	3	11
Тема 3. Правила виписування та видачі рецептів на ветеринарні препарати.	2	3	3	3	11
Тема 4. Зберігання медикаментів і товарів ветеринарного призначення.	2	3	3	3	14
		3			
Тема 5. Реєстрація лікарських засобів та кормових добавок.	2	3	3	3	14
		3			
Тема 6. Вимоги до приміщень із виробництва ветеринарних медикаментів і препаратів.	2	3	3	3	11
Тема 7. Маркетингова політика лікарських засобів	2	3	3	3	14
		3			
Тема 8. Збутова політика фармацевтичних фірм	2	3	3	3	14
		3			
Разом	16	36	24	24	100

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Перелік інструментів, обладнання та програмного забезпечення необхідного для вивчення навчальної дисципліни забезпечує навчально-наукова лабораторія терапії кафедри терапії імені професора П.І. Локеса.

11. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Хмельницький Г. О., Духницький В. Б. Ветеринарна фармакологія : підручник. Київ, 2017. 571 с.
2. Державна Фармакопея України: в 3 т. / Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». 2-е вид. Харків: Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2015. Т. 1. 1128 с.
3. Громовик Б.П. Організація роботи аптек. Видання друге, виправлене і доповнене. Вінниця, НОВА КНИГА, 2005 р. 272 с.
4. Фармацевтичний маркетинг: теоретичні та прикладні засади. Громовик Б.П., Гасюк Г.Д., Левицькі О.Р. Винала, НОВА КНИГА. 2004. 464 с.
5. Громовик Б.П. Менеджмент і маркетинг у фармації: підручник / Б.П. Громовик, Г.Д. Гасюк, О.Р. Левицька; за ред. Б.П. Громовика. К.: Медицина, 2008. 752 с.
6. Ветеринарна фармація / В.Д. Соколов, Н.Л. Андреева, Г.А. Ноздрин и др.; Под ред. В.Д. Соколова. М.: Колос, 2003. 496 с.

Додаткові

1. Державна фармакопея України. Х.: РІРЕГ, 2002. 532 с.
2. Практикум з організації та економіки фармації / за ред. Б.П. Громовика і С.І. Терещук. Вінниця, НОВА КНИГА, 2004 р. 448 с.
3. Ярошенко В.І., Кузовкін Є.М., Васильєв С.І. Практикум з основ рецептури ветеринарної медицини. Харків: Вид-во нав.-метод. центру заочного навчання с.-г. вузів України, 2000. 139 с.
4. Закон України про ветеринарну медицину 2498-12.
5. Наказ Державного комітету ветеринарної медицини України 03.06.2008 N 97.
6. Мнушко З.М., Дихтярева Н.М. Менеджмент і маркетинг у фармації ч.1, II. Маркетинг у фармації. Підручник для фарм. вузів і факультетів / під ред. З.М. Мнушко. Харків „основа” изд-во Укрфа. 288 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.mon.gov.ua> Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України.
2. www.nbuv.gov.ua Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського.
3. vet.gov.ua Державна ветеринарна та фітосанітарна служба України
4. <http://www.oie.int/en> Міжнародне Епізоотичне Бюро (МЕБ)

5. <http://www.scivp.lviv.ua/home.html> Державний науково-дослідний контрольний інститут ветеринарних препаратів та кормових добавок
6. <http://iekvm.kharkov.ua/> Інститут експериментальної та клінічної ветеринарної медицини
7. <http://www.biotestlab.net/> НПП «Био-Тест-Лаборатория»
8. <http://space.vet.ua/> Ветеринарна освіта / Простір для навчання
9. <http://poltavalab.at.ua/> Регіональна державна лабораторія ветеринарної медицини в Полтавській області.
10. <http://www.vetlabresearch.gov.ua/> Державний науково-дослідний інститут з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи (ДНДІЛДВСЕ).
11. http://zoovet.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=category&id=37&Itemid=152 Харківська державна зооветеринарна академія.
12. <http://www.lib.ua-ru.net/dissertation/code-06.02.01.html> Електронная библиотека
- 13.